

Kärna mosse, områdesbeskrivningar

”Natur- och kulturpärlor som medel för lärande” vill göra Kärna mosse mer tillgängligt för skolbruk. Vi har undersökt naturen i mindre områden där skolgrupper kan tänkas få gott utbyte av besök. Aktivitetsförslag, karta och områdestexter har tagits fram och lagts ut på projektets hemsida:

www.edu.linkoping.se/naturokultur. Totalt åtta riksintressanta områden (RIO) har valts ut inom Linköpings kommun, och Kärna mosse är ett av dessa.

Följande 7 områden har valts ut för skolorna inom ramen för RIO-projektet vid Kärna mosse:

1. Håvningsbryggan bakom scoutgården
2. Lunden vid stigkorsningarna
3. Granskogen med de många lågorna
4. Spången ut i kärret
5. Öppna kalkkärret
6. Sumpskogen
7. Källan i väster

Tillsammans innehåller områdena en stor bredd av de natur- och kulturvärden som naturreservatet Kärna mosse har att bjuda på. Här hittar man det värdefulla öppna kalkkärret med sina orkidéer och andra kalkkrävande växter, här finns lummig ädellövskog och mossig sumpskog, här kommer källströmmar som rinner upp från källor. Här ligger en stor damm som bildats i sen tid och som översvämmat tidigare lövskog. Västra delen av det öppna kärret sköts med slätter, medan det mesta av området är lämnat till fri här utveckling. Mycket av områdets skogar är på väg mot ett naturskogsstadium.

Kärna mosse ligger bra till: Det är nära till bussförbindelser (stadstrafikbussar till Malmslätt). Det finns två besöksparkeringar, dels vid scoutgården och Naturum i nordväst, dels nära genomfartsvägen i sydväst, kallad södra parkeringen.

Geologiskt sett ligger Kärna mosse i slutningen av Malmslättsdeltat, som är ett isälvsdelta bildat under en kallare period av isävmälningen, för ca 10 000 år sedan. I söder finns Ancylusvallen, en gammal strandvall avsatt i Ancylussjön som var ett förstadium till Östersjön. Det är det ymniga flödet av kalkrikt markvatten, vilket rinner fram här i det gamla isälvsdeltats slutning, som har skapat Kärna mosse. Själva ”mossen”, dvs. kalkkärret, är uppbyggt av torv bildat av fuktmarksväxter som starr, vass och al. Där källföden rinner fram faller kalken i vattnet ut som kalkbleke, som vid kontakt med luft bildar bergarten kalktuff. Nere i kalkkärrets upp till fyra meter djupa torvlager finns även lager med kalktuff och lera samt grundvatten.

Mycket har skrivits om Kärna mosse. Bland andra informationskällor vill jag särskilt nämna foldern ”**Kärna mosse, naturreservat**” som tagits fram av Linköpings kommun. I den kan man läsa om Kärna mosses olika naturmiljöer och om dess botaniska klenoder. Foldern behandlar bl.a. den särpräglade geologin och reservatets viktigare naturtyper, med vackra bilder av flera

orkidéer. Det finns också en utförlig ”**Skötselplan för Kärna mosse naturreservat**”, reviderad och fastställd år 2000. I den kan man bl.a. läsa om de 16 skötselområden som reservatet är indelat i, med betoning på naturvärden och skötsel. Naturreservatet tillkom 1984 och är på 34,5 hektar. Det förvaltas av Linköpings kommun. Det öppna kärret är vidare av riksintresse för naturvärden, och området ingår även i det internationella naturvårdsnätverket Natura 2000.

Inom reservatet finns en rad föreskrifter om vad man får och inte får göra. De viktigaste för en vanlig besökare att tänka på är följande. Det är förbjudet att:

- Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
- Plocka eller gräva upp växter samt skada svampar som växer på träd.
- Samla in djur.
- Störa djurlivet.
- Gräva, hacka eller på annat sätt skada markytan eller fast naturföremål.
- Göra upp eld.
- Framföra motordrivna fordon eller cykel annat än till p-plats resp. på gång- och cykelbanan.

Övriga föreskrifter framgår av skötselplanen. Vid reservatets entréer i NV, NO och SV finns informationstavlor där mycket spännande om Kärna mosse finns att läsa och beskåda, med bra kartor och naturinformation, och där även föreskrifterna tas upp. I scoutgården i nordväst finns **Kärna mosse Naturum**, med en vackert utformad utställning som ger god information om områdets värdefulla natur, dess geologiska historia mm. På väggarna hänger stora foton på alla orchidéer som växer i reservatet. Grupper som vill se Naturum kan ringa till Östergötlands naturguidningar på 013-19 65 97, för att boka en visning. Öppna guidningar vid Kärna mosse, med besök vid Naturum, arrangeras årligen under juni/juli och annonseras i dagspressen, på länsstyrelsens hemsida www.e.lst.se och i det årliga kalendariet över Östergötlands naturguidningar.

Nedan följer beskrivningar av de sju utvalda områdena. Jämför med kartan för orientering.

1. Håvningsbryggan bakom scoutgården

Strax bakom scoutgården finns en större damm som bildades så sent som 1991, då vatten från ett dike som sattes igen kom att samlas i sänkan öster om scoutgården. Dammen är ca 1 hektar stor. Döda träd från den tidigare lövskogen står mitt ute i vattnet och ger en lite spöklik och spännande karaktär åt dammen. Från scoutgården leder en kort spång fram till en brygga varifrån man har fin utsikt ut över dammen. Bryggan är tänkt som håvningsplats för grupper som vill bekanta sig med dammens vattenlevande småkryp. Här kan man håva upp en stor mångfald olika småkryp, t.ex. paddyngel, olika sländ- och mygglarver, vattengråsuggor, rygg- och buksimmare. Bryggan går cirka fem meter ut i dammen. Räkna man med dess landdel kan den fungera för en grupp om maximalt 15 personer som tar prover och letar vattendjur. En samlingsplats bestående av eldplats och fyra stockar finns på gräsytan innanför spången.

Dammen är som ett mangroveträsk. Ytan täcks av flytbladsväxter. Unga alar och ett helt vinbärsbestånd står ute i vattnet, men blickfånget utgörs framförallt av döda träd av olika grovlek, både barklösa och sådana där barken ännu sitter (2003). Ett par grova, döda träd står alldeles invid bryggan. På dem kan man studera gångsystem efter olika skalbaggar och se på vedsvampar såsom skinn. En del till synes döda träd lever nertill där de skjuter gröna skott.

Tittar man ut på de döda träden ser man urhackade hackspettbohål, bl.a. efter mindre hackpett. Av vatten- och våtmarksfåglar kan man bl.a. få syn på gräsand, knipa, rörhöna och skogssnäppa. Andra fåglar man kan höra eller se härifrån är tornseglare och svalor som fångar insekter i luftenhavet över dammen, sädesärlor och svartvit flugsnappare som fångar insekter nära vattnet, trädkrypore och hackspettar som bor i de döda träden, svarthätta, lövsångare, trädpiplärka och rödhake samt kol-, tal- och rödvingetrast som hörs sjunga från strandskogen.

I strandkanten växer unga träd av klibbal och några pilar samt en del andra ungräd. Buskskiktet är välutvecklat. Det domineras av unga askar. På en litet oväntad plats, tio meter ut i vattnet, växer vinbärsbuskar. Längs spången ser man lundväxter som lundgröe, vitsippa, svalört och nelikrot tillsammans med strandväxter som strandklo, besksöta, majbräken och älgört. Även kirskaal är vanlig. Ute i vattnet växer ganska rikligt med besksöta, gäddnate, vanlig andmat och korsandmat.

2. Lunden vid stigmorsningarna

När man från Naturum och scoutgården tar sig in i reservatet möts man av en lummig skog. Kring stigen ser man ädla lövträd och ormbunksväxterna hult-, ek-, skogs- och majbräken samt ängsfräken. Området som här beskrivs ansluter till fem stigar som löper ihop sydost om Naturum. Mellan stigmorsningarna rinner ett större dike som passeras över en bro. Från bron sträcker sig området cirka 50 meter åt öster, söder och väster och cirka 30 meter åt norr.

Det är en lummig ädellövs-skog man rör sig genom, dominerad av höga alm- och askträd. Vid diket växer främst klibbalar, medan områdets sydöstra del, kring stigen mot den södra parkeringen, utgörs av en hassellund med inslag av vårtbjörk. Flertalet träd är 1-4 dm grova, men här finns även en del grövre träd, bl.a. en 8 dm grov alm (mätt som brösthöjdsdiameter). På den rika mulljorden ligger ett rejält lager av lövföna. Här och var finns mossor, främst hasselsprötmossa och, lite fuktigare, vågig praktmossa. I fältskiktet ses förutom ormbunksväxter lundväxter som nejlikrot och stinksyska och de giftiga arterna ormbär och trolldruva. På våren blommar svalört och vitsippa, men dessa arter försvinner nästan helt till höstterminen. Regniga dagar bjuder på en stor mångfald landsnäckor, vilka ofta sitter längs trädstammarna. Höstetid är det bra svampmark. Om våren hörs en rikstämmig konsert av fåglar. Några av de karakteristiska stämmorna utgörs av gärdsmyg, rödvingetrast och grönsångare.

3. Granskogen med de många lågorna

Nordost om det öppna kalkkärret, mellan kärret och cykelbanan utbreder sig ett spännande skogsområde. Vandringsleden går här genom en äldre granskog som till en inte obetydlig del fallit för vinden. Stora rotvåtor varvas med mer marknära lågor och avsågade stamdelar samt med grova högstubbar, påminnande om ett jätteplockepinn. På de döda träden håller olika vedsvampar på med att bryta ned veden, bl.a. platt-, klibb- och knölticka. Man ser spår efter mycket vedinsekter, där de fina gångsystemen efter olika skalbaggar är mest påtagliga. De flesta träden har fallit under de senaste åren (före 2003). Många fallna granar är 4-5 dm grova, liksom de flesta kvarstående granarna. Flera levande granar är dock kring 6 dm grova, och någon enstaka mäter hela 8 dm (mätt som brösthöjdsdiameter). Många granar är kring 30 meter höga! Tidigare har denna skog beskrivits som en pelarsal, med högvuxna barrträd som pelarna, och mot öster gäller detta ännu. Granbeståndet är ca 100 år gammalt. Förutom gran finns sparsamt med tall och en mindre lövinblandning med alm i främsta ledet. Det är gott om högvuxna hasselbuskar. I buskskiktet märks lövträdsarter som alm och ask, vilka tros bilda morgondagens skog efter att granarna fallit.

Det beskrivna området mäter ca 100 meter i öst-västlig riktning och 150 i nord-sydlig. I öster rinner en bäck fram i en ravin, vars östkant sammanfaller med områdets östgräns. Områdets sydgräns utgörs av en svagare markerad sänka utan vatten sommartid. I sydväst når området fram till kalkkärrets kantskog. Från stigmorsningen mellan vandringsleden och en stig upp mot cykelbanan sträcker sig området ca 50 meter åt både väster och norr.

Förutom bäckravinen i öster finns flera andra mindre raviner som alla saknar rinnande vatten sommartid. I alla svackorna växer rikligt med mossor samt en hel del örter och hela sju arter ormbunkar, nämligen majbräken, träjon, skogs-, lund- och nordbräken, ekbräken och hultbräken. Harsyra och vitsippa är vanliga på svagt fuktig mark, och ännu fuktigare hittar man rikligt med kärrfibbla och långsvingel samt flertalet ormbunkar. Andra växter på fuktig mark är bäckveronika, de giftiga arterna ormbär och trolldruva, stinknäva, humleblomster och älgört. Den som letar lite kan finna den intressanta växten nästrot, en orchidé som saknar klorofyll. På mindre fuktig mark i söder är stembär och liljekonvalj vanliga. Bottenskiktet domineras av hasselsprötmossa och kranshakmossa. Vågig praktmossa, stjärn- och thujamossor samt de allmänna skogsarterna vägg- och husmossa är andra mossor man kan få syn på.

Fågellivet domineras av vanligare skogsarter, såsom kungsfågel, rödhake, kol- och taltrast, trädkrypare, bofink och lövsångare. Även svarthätta, grönsångare och större hackspett häckar inom området.

4. Spången ut i kärret

I kalkkärrets östra del går en spångad slinga som ansluter till vandringsleden. Slingans båda startpunkter längs vandringsleden är skyltade med *Kärret*. Man passerar en bäck och är sen uppe på "mossen", dvs. det öppna kalkkärret. Öster om diket finns högvuxen blandskog bestående av äldre tallar samt yngre träd av gran och löv. Väster om diket finns mer eller mindre lågvuxen tall, gråvide, glasbjörk och brakved, som blir allt lägre ut mot det öppna kärret. Flertalet tallar ute i kärret är endast drygt en meter höga, men kan vara ganska gamla att döma av den ringa årsväxten och det faktum att de sätter kottar. Kottarna är mycket mindre än på de tallar som växer på mindre blöt mark öster om diket.

När man kommer ut på kalkkärret dyker det upp en lång rad av spännande växter, varav flertalet är kalkgynnade. Man hittar t.ex. flera olika arter starr och orchidéer. Vid fältbesöket i juni 2003 sågs nio arter starr och fyra arter orchidéer. Det finns också insektsätande växter att beskåda, nämligen silesår och tätört, som båda fångar in sitt byte med hjälp av sina klibbiga blad. I detta och andra extremrikkärr, som de mest kalkrika kärren kallas, finns visserligen god tillgång till näringsämnet kalcium, men det råder ofta brist på kväve och fosfor. De arter man hittar klarar på olika sätt att leva med en sådan brist. De insektsfångande växterna får in tillskottsnäring från sina "byten". Andra växter kan snåla. De flesta lever i symbios med svampar med vilka de bildar mykorrhiza.

Axag, som bara växer i extremrikkärr, är en av de allmännaste arterna längs spången. Andra kalkbundna växter är gräsull, majviva och vildlin. I botten växer olika kalkkärrsmossor, t.ex. gyllenmossa och guldspärrmossa, men också allmänt spridda skogsmossor som hus- och väggmossa. För att få syn på många kalkkärrsarter kan man behöva röra sig ut en bit från stigen. Här är det ofta lite blött att gå. Ett visst slitage på marken är gynnsamt för många kalkkärrsväxter, men tänk på att inte trampa ner några känsliga orchidéer.

Vårblomningen är ofta sen, men en bit in i maj kan man börja titta efter blommande majviva och tätört och se hur starr och axag är på väg upp. Bästa årstid för växtstudier är från skolavslutningen och ungefär en månad framåt, då många orchidéer står i blom. Under den tidiga eftersommaren är det främst kärrknipprot och brudsporre som kan stå kvar i blom utav orchidéerna. Under höstterminens början finns fortfarande mycket att beskåda, även om de flesta arter nu gått i frukt. En senblommare är dock slätterblomman.

5. Öppna kalkkärret

Den västra delen av kalkkärret är den allra öppnaste delen av Kärna mosses kalkkärr. Här har småtallar och andra vedväxter tagits bort, och ytan sköts med årlig eller nästan årlig slätter. Beskrivningen nedan utgår från en cirka 100 x 100 meter stor yta längst i väster som är lätt tillgänglig via stigar, men vad som sägs om växtligheten kan tillämpas på stora delar av kärret. Här möter vi det vackra orchidékärret, de många starrarterna, ett "halvgräsens hem". Här kan vi ta del av de insektsfångande växternas hemligheter eller följa stekelhanarna som luras till att para sig med flugblomstrets blomma.

Sånär som på ett tiotal grövre tallar är området helt öppet. Tittar man riktigt noga så går det dock att finna små exemplar av andra träd och buskar. Dessa växer aldrig upp så länge slätterbruket fortgår, eftersom de slås av varje gång det är slätter. En liten talldunge i väster med en välplacerad sittbänk blir en naturlig utgångspunkt. Hit kommer man från källan i

väster (omr. 7) på en stig som följer ett större dike, eller på en stig norrifrån som kommer fram vid kärrets nordvästhorn. Framför sig har man hela det öppna kalkkärret i all sin prakt, och redan nere vid fötterna kanske man får syn på någon spännande starr eller en rosettljungfrulin eller någon annan av de olika kalkkärrsväxterna. Halvvägs ut på kärret ser man småtallar och vass. Där börjar den ohävdade delen av kärret. En liten bit söderut står några riktiga gammeltallar (över 250 år gamla enligt skötselplanen) strax utanför en skogsudde. Där finns ännu en sittbänk. Därbakom går en smal kil av kärret ner mot söder, vilken inte inkluderas i området. Detta öppna kärrstråk står under rikligt vattenflöde, så försök inte ta dig fram den vägen i lågskor.

Liksom vid spången i östra delen av kärret (omr. 4) finns många av kalkkärrets växter att beskåda i detta område. Avgörande för hur mycket som finns att se är dock vilken säsong man kommer (se omr. 4). Ett sommarbesök kan bjuda på flertalet av kalkkärrets 16 starrarter om man letar mycket och länge. Redan vid ett kort besök bör man hitta arter som slank-, näbb-, hirs-, ängs- och tagelstarr. Axag och gräsull, som också är halvgräs, hör till det första man får syn på. Av de äkta gräsen finns t.ex. blååtäl och darrgräs, som båda trivs i kalkkärr. Åtta arter orchidéer växer i kalkkärret, och man bör med lite ansträngning kunna hitta flertalet av dem i denna del av kärret. Skogsnycklar och kärrknipprot hör till de talrikaste. Flugblomstret är småvuxet och oansenligt, samt påträffas i enstaka exemplar, och är därför lite svårt att hitta. Övriga arter utgörs av blod- och vaxnycklar (med oklar artstatus), sumpnycklar, brudsporre och skogsknipprot. Andra typiska kalkkärrsväxter man bör kunna få syn på är majviva, rosettljungfrulin och (på sensommaren) slätterblomma. De insektsfångande växterna representeras av tätört, rund- och storsileshår samt (i vatten) dvärgbläddra.

6. Sumpskogen

Väster om det öppna kalkkärret utbreder sig en spännande sumpskog med gamla granar och tallar, men även med en del lövträd samt med död ved i alla former. Vill man uppleva en ”vild” skog är det ett bra område att ta sig in i. Området som behandlas här ligger nordväst om kärret, med svårpasserbara diken som syd- och östgräns och en mer flytande övergång till lövskog som norr- och västgräns. I nordväst når det nästan fram till den spångade stigen mellan norra och södra parkeringen. Området mäter ca 150 meter mellan de olika ändarna men är lite smalare i söder.

Skogen är en blandskog av gran, tall, glasbjörk och klibbal, med sparsamma inslag av skogsalm, asp, skogslönn, vårtbjörk, ask, rönn och sälj. Många barrträd är 3-4 dm grova mätt som brösthöjdsdiameter. Grövsta tallen mäter 6 dm. Ändå är skogen inte så värst gammal. De flesta barrträden lär vara 75-105 år enligt skötselplanen från 1980, med de äldsta träden i norr. De grövsta lövträden är något klenare (asp 4,5 dm, al 5 dm) medan flertalet lövträd är lite yngre träd. I det glesa buskskiktet ses t.ex. olvon, ek och ask och i öster alm. Förekomst av äldre, helt mossövervuxna stubbar visar på tidigare skogsbruk. Mycket av dagens skog har vuxit upp efter utdikningarna i början av 1900-talet. Det syns fortfarande på marken var de många smådikena har grävts, även om de hunnit fyllas igen en hel del med åren. Många träd har rötterna över markytan som minnen efter dikningen, vilket säkert gör dem mer utsatta för stormfällning.

Det är gott om döda träd i alla former: stående, lutande, liggande och avbrutna. Här finns både grova och klena döda träd, somliga har barken i behåll, andra har redan tappat all bark. Man

ser nyligen döda träd, men också helt mossövervuxna, sedan länge döda. Speciellt de många, stora rotvältorna i delar av området väcker uppseende. Mängden död ved ökar kontinuerligt, och trots att skogen inte är jättegammal upplevs den redan idag delvis som en naturskog. Till all denna döda ved är knutet en lång rad mossor, svampar och vedinsekter m.fl. Jag citerar ur skötselplanen: ”Mossfloran som är knuten till lågor är tämligen rik. Exempel på vedsvampar är lukt och klibbticka samt signalarten trådticka.” Vid fältbesöket sågs klibb-, fnöske- och knölticka. På många vedytor syns vackra gångsystem efter olika vedskalbaggar.

Hela området ligger på torvjord. På många ytor är marken frisk-fuktig. Här är fältskiktet glest utbildat, men åtminstone harsyra är relativt vanlig. Av övriga skogsväxter kan nämnas träjon, liljekonvalj och stenbär. Inom övriga delar av området råder fuktiga-blöta förhållanden, med rörligt markvatten och många smådiken som bidragande faktorer. Fältskiktet är lite tätare, med slankstarr och majbräken i främsta ledet. Även kärrfibbla och krypven växer på de flesta håll. Särskilt i dikena kan man hitta många olika mossor. Här växer flera olika stjärnmossor, hasselsprötmossa, thuja- och fickmossor, stor bräkenmossa, blåmossa, kammossa och någon vitmossa. I harsyraskogen ses olika skogsmossor som husmossa, vågig och vanlig kvastmossa, cypressfläta och kranshakmossa.

Groddjur är vanliga, och av fåglar ses olika skogsarter, såsom kungsfågel, trädkrypare, nötväcka, tofsmes, rödhake, rödvingetrast, gärdsmyg och mindre korsnäbb.

7. Källan i väster

Från den södra parkeringen går man först fram till reservatstavlan där man möts av bra kartor, bilder och beskrivningar över reservatet. Fortsätter man hundra meter i samma riktning, dvs. längs vandringsleden österut, kan man ta av på en skyltad stig åt nordost mot en källa, eller upprinna som det så vackert heter här vid Kärna mosse. Man når källan efter ytterligare knappt hundra meter. Färskt källvatten väller här upp från botten av ett dike. Det har byggts en bro över diket just där det största flödet av källvatten kommer upp, så att man lätt kan böja sig ned och smaka på det kalla, kalkrika vattnet. Hela vattenflödet i diket kommer av att rörligt markvatten från Malmslättsdeltat tränger sig upp här i deltats nordslutning. Nära den stora källan finns ytterligare några mindre källflöden. Diket fortsätter åt O/NO. Det är 1-4 meter brett, bör vara svårforcerat och innehåller rikligt med vatten året om. Stigen man kommit på fortsätter längs dikets nordsida bort mot kalkkärret. Det är skyltat med ”Kärret 200 meter”.

Området som här beskrivs täcker diket uppströms och nedströms källan samt de närmaste omgivningarna bredvid diket. Det sträcker sig ungefär 50 meter åt alla håll från källan.

Stigen från vandringsleden till källan passerar stora flyttblock, grova granar och tallar samt två grova almar, en död och en ännu levande. Man ser även i övrigt många döda träd, stående, lutande och liggande som lågor. När man är så gott som framme möts man av en mycket stor rotvälta. Naturen kring diket där källan rinner upp är lika vild. Flera grova träd har fallit rakt över diket. Det finns högstubbar, rotvältor, torrträd och lågor i olika nedbrytningsstadier. Många lågor är kraftigt mossöverväxta. Andra pryds av tickor såsom viol- och klibbticka, som hör till de vanligaste tickorna på gran. Norrut från källan finns en mindre bokskog. I sydost finns ett större vindfälle, som skapat en ljuslucka med mycket ormbunkar och ett större örtinslag.

Trädskiktet domineras av gran, vilka kan vara riktigt grova. Längs den upphöjda dikeskanten växer de grövsta träden (klibbal 4 dm, asp 6 dm, gran 6,5 dm, tall 4 dm, mätt som brösthöjdsdiameter). Andra trädslag i området är ek, bok (i norr), alm, hägg, vårt- och glasbjörk samt ask. Skogen är olikåldrig och mestadels ganska tät. Av buskskiktets 14 påträffade arter är ask och måbär vanliga, medan gran, asp och alm är ganska vanliga.

Det är inte så gott om örter i det mesta av området, men här och var finns mycket ormbunkar. De vanligaste ormbunkarna är träjon, majbräken, skogs- och lundbräken. Även hultbräken och ekbräken förekommer, samt i gläntan i sydost något enstaka exemplar av granbräken. De vanligaste örterna är harsyra, hallon, smultron och blekbalsamin. Stråväxterna tuvtåtel, slankstarr, ryltåg och kärrgröe är ganska vanliga liksom örterna kärrfibbla, ekorrbar och stinknäva. Störst artrikedom och tätaste bestånd finns vid vindfällena i sydost, där även den sällsynta fågelstarren växer.

Marken är bitvis tätt mossbeklädd, bitvis täckt av lövförna såsom i bokskogen där det ligger en tät matta av boklöv. I området i övrigt växer lundarten hasselsprötmossa rikligt, ihop med mossor som kranshakmossa, thujamossor, skogsbjörnmossa och vågig praktmossa. Invid diket växer bäck- och skuggstjärnmossa ihop med örten bäckveronika. Där källvattnet väller upp är botten vit av kalkbleke. En liten bit bort från källan ser man den brunröda rostfärgen utav järnockra, som fällt ut här. Följer man diket ser man att botten är ljus färgad av en blandning av bleke och gyttja.